

Rød-Grønn offensiv - SVs ansvar!

Taler

Kristin Halvorsen

Dato

25 mars 2011

Sted

Lillestrøm

Omstendigheter

SVs Landsmøte

- 1 Kjære landsmøte, gjester, delegater, presse - kjære radikale velgere:

Fredag 11. mars skrev jeg følgende på en lapp før jeg sovnet:

- Grusom Tsunami
- 5 - Skulle vært i stortingsalen - Sorry President!
- Vant Lofoten, Vesterålen og Senja
- Natur og Ungdom har ropt "Hurra, hurra, hurra - regjeringa er bra!" i 2 timer.
- Verden er vanskelig - gjør alt du kan!

- 10 Jeg gleder meg til tre dager sammen med dere: Vi skal feire seiere, vi skal analysere og handle i en vanskelig verden, vi skal legge nye slagplaner, vi skal styrke SV, vi skal ta ansvaret for en rød-grønn offensiv. Vi skal holde høyrekreftene unna makt over folks liv!
- Dette er et historisk og viktig landsmøte. Historisk fordi vi skal feire SFs 50-års
- 15 dag på festen i morgen, viktig fordi SV trenger fornyelse og ny energi for fortsatt å være et viktig alternativ for radikale velgere.

- SF og SV har vært pådrivere for å forandre Norge. I opposisjon og i regjering. SF var fredspartiet i den kalde krigen. SF og SV var miljøpartiet da alle som styrte
- 20 landet mente fosser var vakrest i rør. Vi insisterte på kvinnefrigjøring mens det var forbudt for kvinner å løpe Holmenkollstafetten. Vi har vært med på å vinne kampen mot EU-medlemskap to ganger fordi folk ikke vil bli styrt fra Brussel. Vi har dreid norsk utenrikspolitikk til venstre - er du i tvil, spør han som var Bush sin mann i Norge - ambassadør Whitney! Vi er pådrivere for forandring.

25

SV er pådriveren for den rød-grønne regjeringen og hadde stor innflytelse over den første regjeringsplattformen - den mest radikale regjeringsplattformen

30 Europa hadde sett. De største reformene og de mest ambisiøse prosjektene er drevet fram oss: full barnehagedekning, ingen nye gasskraftverk uten rensing, 1 pst av BNI til bistand, rettferdig skatt, ny ekteskapslov.

35 Vi satte oss fire mål for regjeringsdeltakelsen - og har oppnådd tre av dem: Vi vant flertall i 2005, vi fikk gjennomført store deler av vårt politiske program i den første perioden, og vi gjenvant flertallet i 2009. Men SVs eget valgresultat var en skuffelse. Det er bare vårt eget ansvar. Og uten en kraftanstrengelse i innspurten kunne det gått riktig ille. Nå er vi snart halvveis i denne regjeringsperioden. Alle regjeringspartiene sliter på meningsmålingene - Høyre og FrP har flertall sammen, sentrumpartiene er på et historisk lavt nivå. Dette 40 kan vi snu. Dette skal vi snu.

Vi har begynt allerede:

Etter valget i 2009 har vi konsentrert innsatsen bedre. Vi vet vi ikke kan vinne alle kampene. Derfor kjemper vi ikke alle kampene. Vi tar de viktigste. Vi har 45 valgt ut de sakene det er viktigst for SV og regjeringa at vi har gjennomslag for. Vi har frigjort mer tid til å diskutere politikk med folk rundt oss og dem de ulike sakene gjelder. Vi har samarbeidet tettere med bevegelser rundt oss. Vi har lagt et bedre grunnlag for at SV skal være et attraktivt parti for velgere på venstresida. Sånn vant vi Lofoten, Vesterålen og Senja. Sånn skal vi gjennomføre og profilere 50 flere viktige prosjekter for rettferdig fordeling og miljø. Det er derfor et SV med stor selvtillit og enda større ambisjoner som har landsmøte denne helga. SV har eierskapet til det rød-grønne prosjektet. Nå må vi ta lederskapet i revitaliseringen av dette. Vi må altså lykkes både med å styrke SV - og med å styrke regjeringa. Det er to sider av samme sak. Vi har ansvaret for å mobilisere 55 alle radikale velgere til å stemme SV ved kommunevalget - og ved stortingsvalget i 2013. Vi har ikke tenkt at høyresida skal få sjansen til å rive ned det vi har bygd opp.

La meg begynne med å vende blikket utover. 17. desember i fjor ble 60 grønnsaksvognen til en ung tunisisk gateselger konfiskert av en politikvinne. Han sparte penger til en pick-up slik at han skulle slippe å trekke rundt på vognen for hånd, noe han hadde gjort i sju år. Han ble møtt med hån og forakt da han prøvde få tilbake grønnsaksvognen sin. I fortvilelse satte han fyr på seg selv. Det ble begynnelsen på en revolusjon, ikke bare i Tunisia, men i store deler 65 av Midtøsten. Unge mennesker med høy utdanning, uten arbeid, uten håp om forbedring og uten legitime politiske kanaler for å påvirke egen livssituasjon

strømmet til gatene i land etter land Noen av de mest stabile diktaturene i verden etter annen verdenskrig vakler. Mange av dem har vært Vestens viktigste allierte i årtier. Etter 11. september lukket man øynene enda mer for brutaliteten til regimer det var nyttig å samarbeide med.

I sterk kontrast til George Bush sin visjon om å "påføre" Midtøsten demokrati gjennom invasjonen av Irak, står et spontant folkelig opprør nedenfra.

Det er et politisk jordskjelv som hittil har medført regimeendringer i to land: Tunisia og Egypt. I begge land ga presidenten etter for kravet om å gå. I begge land hadde de ikke hæren med seg og det gikk relativt fredelig for seg. Men Muhammar Ghadafi snudde våpnene mot sitt eget folk. Opposisjonen tryglet verdenssamfunnet om hjelp og natt til forrige fredag vedtok FNs sikkerhetsråd resolusjon 1973 og gikk inn for en flyforbudssone for å beskytte sivile.

Så langt har jeg ikke truffet et eneste SV-medlem som ikke støtter sikkerhetsrådets resolusjon. Dansk SF og Enhetslisten gjør det, Vänsterpartiet i Sverige gjør det. De støtter også at man deltar i militære operasjoner for å sette FNs mandat ut i livet.

Det hadde truet utviklingen i retning av demokrati i Midtøsten hvis de diktatorene som ikke rettet hæren mot folket tapte sin makt, mens Ghadaffi som gjorde det motsatte kunne uhindret holde på sin.

Derfor har regjeringen med støtte fra SV ment at det er riktig å bidra med seks F16 fly:

- Fordi det er et klart FN mandat
- Fordi vi skal ha kontroll over egne styrker
- Fordi vi skal verne om mandatet - beskytte sivile. Demokrati i Midtøsten må bygges nedenfra og opp og ikke ovenfra og ned.
- Fordi vi vil ha en bred politisk ledelse av aksjonen der Norge er med.

Selv om det er et klart FN-mandat for denne aksjonen er den full av dilemmaer:

- Det er alltid enklere å starte en krig enn å avslutte den. De fleste kriger varer lenger og er langt vanskeligere enn det de som startet den hadde tenkt.

- Mange land som deltar kan ha blandede motiver; forestående valgkamper, ønske om å vise handlekraft.

- Vi har liten kunnskap og oversikt over den politiske situasjonen i Libya

Jeg kunne gjort denne lista langt lengre, jeg har mange motforestillinger - dere har mange motforestillinger - og dilemmaet er tydelig for oss:

Det hadde ikke vært en FN-ledet verdensorden hvis ingen hadde stilt kampfly til rådighet for å håndheve flyforbudssonen.

110 Jeg mener det er SVs styrke at denne viktige debatten går her hos oss.

Det er fortsatt stor usikkerhet, men tenk hvilke muligheter det representerer: Et Israel som ikke lenger kan fremstille seg selv som en enslig øy av demokrati i regionen. Demokratiske naboland som kan inngå fredsavtaler med Israel som
115 har legitimitet i befolkningen. Nye muligheter for palestinerne. Ytterliggående islamister som ikke lenger kan mobilisere på at diktatorene styrer i allianse med Vesten. Og ikke minst: Menneskers makt over eget liv og framtid. Vi skal støtte de demokratiske kreftene i Midtøsten.

120 Områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja er de mest sårbare områdene langs norskekysten. Det er fødestua til den siste store torskestammen i verden. I disse områdene finnes fornybare ressurser som vi har levd av i 1000 år. Vi har ansvar for kommende generasjoner for å sikre at de forvaltes i et evighetsperspektiv. Det ansvaret har vi tatt. Disse områdene skal ikke åpnes for
125 olje- og gassvirksomhet.

I forbindelse med oppdatering av Forvaltningsplanen har vi skaffet oss mye ny kunnskap. Fiskebestandene er i god stand. Sjøfuglbestandene er kraftig redusert. Det forteller oss at økosystemene er truet. De olje- og gassforekomstene som kan
130 ligge i dette området er langt mindre enn det oljeindustrien har gitt inntrykk av og tilsvarende mindre enn ett års produksjon av olje og gass i Nordsjøen. Det er liten risiko for utslipp - men store konsekvenser dersom det skjer. Områdene er nært på kysten og vi har ikke oljevernberedskap som kan redde oss hvis ulykka er ute. Lokale ringvirkninger for næringslivet er knyttet til eventuell ilandføring -
135 som øker miljøfarene - og gir et beskjedent antall arbeidsplasser. All kunnskap vi har fått har styrket SVs argumenter om at områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja ikke skal åpnes for olje- og gassvirksomhet. Vi vil gjerne ha enda mer kunnskap! Jeg mener det er særlig viktig å få mer kunnskap om eventuelle lokale næringsvirkninger av olje- og gassvirksomhet og konflikter med
140 andre viktige næringer i området som reiseliv og fiskeri og matproduksjon.

En konsekvensutredning etter petroleumsloven er starten på en åpningsprosess og ikke nøytral kunnskapsinnhenting. Derfor skal det ikke gjennomføres.

Noen lokalt går med urealistiske forventninger om at olje- og gassvirksomhet skal skaffe mange kompetansearbeidsplasser i akkurat deres kommune. Samtidig hevdes det at det er kostnadsfritt for reiseliv og fiskeri. Men olje- og gassvirksomhet vil redusere verdien av Lofoten og Vesterålen som et unikt internasjonalt reisemål og maten fra området kan heller ikke markedsføres som unik rein. Derfor kan oljedrømmen true arbeidsplasser som allerede finnes - og deres mulighet til videre utvikling.

Jeg har en personlig interesse i å bevare merkenavnet Lofoten. Jeg er nemlig gudmor til en produksjonshall for bedriften Lofotprodukt i Leknes. Bjørn Kjensli inviterte meg til Lofoten for halvannet år siden, da fikk jeg ta det første spataket på tomta - med gravemaskin! For noen uker siden ble jeg invitert til innvielsen av produksjonshallen. Det er 100 arbeidsplasser i produksjon og markedsføringer - og mange i annen virksomhet rundt; den typen næring som trues hvis det blir olje- og gassvirksomhet - og som har et stort potensial som alternativet: Varig bruk av Lofoten.

Noen prøver å bagatellisere det SV har fått til i denne saken, at det ikke er varig vern bare en utsettelse og en halv seier. Men så lenge vi har demokrati og ikke "varige Storting" må vi hindre at framtidige Storting gjør dårlige vedtak. Denne saken må vinnes igjen og igjen. SV har vunnet to ganger - og er klare til kamp på nytt. Men nå mener jeg vi har lagt grunnlaget for et nasjonalt kompromiss som kan stå seg langt inn i framtida:

Disse områdene er særlig sårbare og av spesiell verdi. Når vi samtidig åpner mindre sårbare områder i Barentshavet har oljeselskapene og leverandørene mulighet til å sikre framtidig aktivitet der.

Svært sterke krefter har stått opp mot fiskeri, reiseliv og miljøinteressene i denne saken. Oljeselskapene, oljeindustrien og leverandørindustrien er skuffet over få nye funn og frykter mangel på oppdrag framover. Det er ikke uten grunn at Rogaland Høyre er de sterkeste pådriverne for mest mulig boring i nord. Opp mot disse kreftene har miljøbevegelsen og lokal mobilisering stått. Det har vært et stort folkelig engasjement for saken. Det har vært fantastisk å samarbeide med dem. Alle har vært med på at vi måtte finne fram til en balansert løsning - der de mest sårbare områdene ikke skulle åpnes - men at mindre sårbare områdene ikke trengte samme vern. Lofoten, Vesterålen og Senja er ikke bare en viktig sak - den viser også hvordan SV må fortsette å jobbe:

Prioritere nøye hvilke saker som er viktigst for oss - og få gjennomslag for dem.

Jobbe langsiktig med dem over tid - og velgerne ser hvem som er pådrivere og har eierskap til saken.

Samarbeide med folkelige bevegelser utenfor oss sjøl. SV og regjeringa kan ikke gjøre jobben aleine. Vi vil være et parti og en regjering som inviterer til at folks eget engasjement kan forandre politikken.

Vi skal nå ut i en lokalvalkamp. Den er viktig fordi velgerne i alle kommuner fortjener å ha SVere som pådrivere for rettferdighet og miljø i sine kommunestyrer og fylkesting. Det er samspillet mellom nasjonale mål og lokal gjennomføring som sikrer at politikken vår når helt ut i hverdagen til folk. Det skal merkes hvis SV gjør et godt valg, og de sterkeste pådriverne for kollektivtransport får mer makt. De som er opptatt av tog, trikk, bane og buss, har sine viktigste allierte i SV. Ikke minst her i Akershus!

Alle velgere knytter det store barnehageløftet til SVs innsats. Alle velgere knytter miljøseieren i Lofoten og Vesterålen til at SV er i regjering. Men hvilke andre viktige politiske prosjekter skal stå og lyse etter denne regjeringsperioden - og hvilke skal vi mobilisere på i årets valg og for å vinne flertall i 2013?

Ingenting er viktigere for framtida enn å investere i mennesker. Det er viktig for å bekjempe sosiale forskjeller. Det er viktig for å sikre at vi har kunnskap og kompetanse til å løse miljøproblemene, utvikle nye næringer, ha kvalitet i helse og omsorg.

Norsk skole er på rett vei! Pisa undersøkelsen forteller ikke hele sannheten om norsk skole - verken når resultatene går ned eller opp. Men under middels Pisa resultater har tegnet et negativt bilde av den norske skolen som dyr og dårlig. Nå viser Pisa-resultatene at norske 15 åringers kunnskaper i lesing, men også i naturfag og matematikk blitt klart styrket fra 2006 til 2009. Det er god grunn til å gratulere norske lærere og elever med framgangen. Den er resultat av deres innsats hver dag. Nå er det slutt på svartmalinga av norsk skole! Det er en ny dagsorden for skolepolitikken:

225 Det breie kunnskapssynet - og at skolen ikke bare skal forberede elevene på arbeidslivet - men på selve livet!

Da er det ikke om å gjøre med flest mulig tester og ytre motivasjon. Da er det om å gjøre at alle barn møter forventninger, får krevende og realistiske mål og opplever mestring.

230

Nysgjerrigheten i ungene må dyrkes: Det er framtidens forskere. De som vant en av nysgjerrighetsprisene i fjor var et par gutter som synes kyssing var avskyelig og som gjerne ville finne ut av hvorfor ungdommer og voksne gjorde det likevel. Etter omfattende spørreundersøkelser og forskning kom de fram til at folk 235 kysser fordi det gir en "kriblende følelse"!

Pisa-resultatene viser svært interessante forskjeller i utviklingen mellom de nordiske landene. Også Sverige fikk Pisa-sjokk i 2000. Men Sverige har ikke klart å snu trenden. Deres resultater fortsetter videre nedover. Hvorfor det? En viktig 240 grunn til det er at Sverige har større sosiale forskjeller mellom skoler og mer differensiering internt i skolene. Det sier svenske forskere. Og OECD sier at skolesystemer som sikrer lik tilgang til utdanning og ikke nivå-differensierer lykkes best. Hva har så Sverige gjort de siste årene? De har innført fritt skolevalg og privatisert i stor skala. Det fører til at barn med foreldre med høy utdanning 245 samler seg i noen skoler - og barn med foreldre med lav utdanning i andre. Høyrepolitikken er en viktig grunn til at Sverige ikke lykkes. Rød-grønn politikk og samling om fellesskolen er en viktig grunn til at vi lykkes!

Det er ingen grunn til at høyresida skal vinne valget og innføre et 250 privatiseringseksperiment som Sverige har mislykkes med. Dette vil Erna nødig snakke om for tiden. Høyre lister seg rundt med høyrepolitikken sin. Men de vil gjenta privatiseringen av norsk skole hvis de får makta - ble dratt ut av Erna Solberg en sein nattetime i stortinget. Hold høyreeksperimenter unna ungene våre!

255

Det er langt større klaseskiller i Norge enn de fleste tror. Ungenes resultater i skolen henger nøye sammen med foreldrenes utdanningsbakgrunn. Derfor har SVs røde tråd i kunnskapsdepartementet fra dag en vært - kunnskap og sosial utjamning.

260

Vi skal skape en praktisk, relevant og motiverende ungdomsskole!

265 Kunnskapsløftet har akademisert ungdomsskolen og yrkesfagene. Det må rettes opp. Ikke fordi elevene ikke trenger teori. Det gjør de. Men fordi det også finnes praktiske innganger til teoretisk kunnskap.

I et års tid har jeg diskutert med elever, lærere og foreldre hvordan vi kan få til en motiverende ungdomsskole i Norge. Det er krevende å være fjortis.
270 Motivasjonen i norsk skole er på bunn i 10. klasse i ungdomsskolen. Jeg har invitert elever fra hele landet til "Kristins time". Der har de fortalt hva slags skole de ønsker seg: Kort fortalt: En mer praktisk, relevant og motiverende ungdomsskole. De føler seg parkert på sida av samfunnet. Mange sitter hele uka og gleder seg til en time musikk på fredagen. De ønsker seg flere valg for å kunne
275 la interessen styre dagen litt mer. De ønsker å kunne bruke sine praktiske evner eller fordype seg mer i et fag hvis de har spesiell interesse og er særlig gode i for eksempel matte - og ligger langt foran de andre elevene. De ønsker å jobbe mer praktisk i alle fag.

280 La meg gjøre en lang historie kort: I denne stortingsperioden skal vi starte jobben med å få til en mer praktisk, relevant og motiverende ungdomsskole! Vi skal gi elevene mulighet til å påvirke mer av sin egen skolehverdag. De skal få flere valgmuligheter. Det er et bidrag fra SV til regjeringsprosjektet - det er en populær og etterlengtet endring av ungdomsskolen!

285 Flere ungdommer skal gjennomføre videregående opplæring!

Det andre viktige prosjektet er å øke gjennomføringen i videregående opplæring - NY GIV. I 15 år har 70 pst av elevene som går ut av ungdomsskolen fullført
290 videregående opplæring 5 år etter. Framtidas arbeidsmarked vil ha liten plass til dem som bare har grunnskolen. Det finnes nesten ingen unge uføre, unge arbeidsløse eller unge på sosialhjelp som har fullført videregående opplæring.

Dette prosjektet må gjennomføres i nært samarbeid med fylkene. SVere i
295 fylkestingene vil være viktige samarbeidspartnere.

Å øke gjennomføringa av videregående opplæring handler i stor grad om å styrke yrkesopplæringa. Vi yrkesretter yrkesopplæringa. Også her må praksis og teori gå hånd i hånd.

300

Når vi snakker om framtidens kunnskapssamfunn er det mange som tenker at det først og fremst er professorer vi vil trenge. Men det vi virkelig vil mangle er fagarbeidere. Derfor er en kjepphest for meg at statusen til yrkesutdanningene må opp, vi må rekruttere flere og flere må gjennomføre.

Som dere sikkert la merke til startet NHO året med å snakke om velferdsfella. Gjennomsnittslønn på godt over millionen. Bekymret for at de med dårligst råd skulle ha det for godt. Tenk hvis de hadde startet året med å si: takk for at dere reddet oss gjennom finanskrisa! Hva kan vi gjøre for samfunnet?

Til NHO og næringslivet har jeg en utfordring: det er i næringslivets egeninteresse å sikre at vi får gode fagarbeidere. I dag er mange bedrifter helt avhengige av fagarbeidere utenfra - fra Sverige, Polen og andre EU-land. Den dagen økonomien tar seg opp i disse landene vil mange ønske å dra hjem. Da får mange norske bedrifter et stort problem - og Norge kommer seg ikke fra tegnebrettet til praksis.

3000 ungdommer fikk ikke læreplass i år. Still opp i en ny samfunnskontrakt for å sikre lærlingeplasser til alle som velger yrkesfag. Det er til næringslivets beste. Det er til ungdommens beste. Det er til samfunnets beste!

Barns oppvekst; barnehager og skoletilbud er noe av det viktigste som lokalpolitikere arbeider med. Jeg vet at SV er landet rundt er ivrig engasjert i dette. Vi skal være garantisten lokalt for gode skoletilbud.

Og til velgerne som nå er bekymret for barnehagen blir salderingspost i kommunene: SV er gjenkjennelig fra regjering og ut til den ytterste nøgne ø. Vi skal kjempe for kvalitet i barnehagen overalt.

Inn i neste Stortingsperiode må vi også sette oss nye mål:

Det er gjennomført forsøk flere steder i landet med heldagsskole som viser gode resultater. For eksempel Sten Tærud. Gjennom å veksle mellom undervisningstid og aktivitetstid kan man organisere skoledagen slik at den blir mer variert med fysisk aktivitet, kulturtilbud, leksetrening før, etter og mellom undervisningsøkter. Det kan gjøre at lærernes tid utnyttes bedre, at SFO-ansatte kan bidra gjennom hele skoledagen og dermed øke deres muligheter til større og stabile stillinger og gjøre dagen mer variert for de minste skolebarna.

Det er SVs mål at dagens frivillige leksehjelptilbud skal inngå en ny variert heldagsskole slik at alle barn inkluderes og får bedre utbytte av skoledagen. Det blir også enklere å organisere skoleskyss.

345

Skolen er den viktigste arenaen for sosial utjamning og inkludering. En variert heldagsskole vil gi et bedre tilbud til barn i hele landet. I distriktene vil det bli enklere for barn som har lang reisevei til skole og fritidstilbud hvis deler av fritidstilbudet kan knyttes til skoledagen. En variert heldagsskole vil også
350 inkludere barn med minoritetsbakgrunn bedre fordi mange av dem i dag ikke benytter SFO.

SV vil arbeide for en variert heldagsskole som veksler mellom undervisningstid og aktivitetstid. SV ønsker at en slik variert heldagsskole etter hvert skal bli et
355 obligatorisk tilbud på 6 timer pr dag fra 1-4 trinn. I tillegg vil det fortsatt trengs et godt SFO-tilbud.

Utdanningsgodet er skeivt fordelt. Samfunnet investerer ca. 900.000 kr i alle gjennom grunnskolen. De som tar en masterutdanning i tillegg investerer vi 1
360 mill. kroner til i. Blant de voksne som bare har grunnskoleutdanning blir 1 av 4 uføretrygdet i løpet av en ti-års periode. Blant de som har tatt videregående opplæring er det 1 av 10 som uføretrygdes.

En halv million voksne mennesker har ikke utdanning ut over grunnskolen.
365 Mange av dem oppsøker ikke skolebenken av seg sjøl - de husker kanskje ikke sin egen skolegang med stor glede. Derfor er det så viktig at de får mulighet til å ta fagbrev gjennom arbeidsplassen sin. Det tilbudet må komme før de risikerer å bli uføretrygdet.

370 Derfor mener jeg at SV må heise en reform for etter og videreutdanning inn i neste stortingsperiode. Mange i fagbevegelsen er enige med oss. Vi skal være deres allierte i kampen for at flere skal få del i utdanningsgodet!

Aftenposten hadde en oversikt her om dagen over hvor mange sykehjem som er
375 konkurranseutsatt og hvor mange nye planer om bestemor på anbud som eksisterer rundt omkring i kommune-Norge. Det er ikke mange. På landsbasis 16 sykehjem - og selv ikke Høyre og Frp styrte kommuner tror egentlig på at privatisering og konkurranse er løsningen. Unntaket er Oslo, hvor de ønsker å

380 gjøre mer av det de fleste andre ønsker å unngå.

Det er først og fremst av ideologiske grunner at høyresida har kjørt fram dette som symbolet på valgfrihet - ikke fordi det faktisk fører til valgfrihet. I mange sammenhenger fører det til mindre valgfrihet fordi ideelle organisasjoner skvises
385 i anbudsrundene.

Jeg leste en kronikk i Dagbladet 15. mars. Den var skrevet av Marit Müller-Nilssen (Sykepleier, master i profesjonsetikk) som er daglig leder Skovheim Allsenter, Kirkens Bymisjon. Hun har to ganger med to års mellomrom
390 intervjuet sykehjemsmedarbeidere om deres erfaringer med konkurranseutsetting. Hun skriver følgende: "Skulle deres erfaringer oppsummeres med ett ord, måtte det være frykt".

Det gjør inntrykk på meg.

395 Hun siterer en medarbeider på et sykehjem under nok en anbudsprosess: "Jeg tror ikke jeg orker en runde til". I løpet av åtte år har hun hatt tre forskjellige arbeidsgivere; kommunal, ideell og kommersiell. I hennes undersøkelse fremgår det at de ansatte i hver anbudsrunde opplever frykt for å miste jobben, frykt for
400 dårligere lønns- og pensjonsbetingelser, og frykt for en leverandør som bare er ute etter å tjene penger på driften.

Frykt gir ikke kvalitet, det føler jeg meg sikker på.

405 Og anbudsprosessene fører til mer og ikke mindre byråkrati. I tillegg havner sårt trengte velferdskroner til omsorg i lommene på eiere av store internasjonale konserner.

Adecco ble tatt på fersk gjerning. De brøt arbeidsmiljøloven - doble vakter uten
410 overtid var satt i system. Nå jobber de desperat for å gjenvinne tillit. Hvorfor skal vi kaste bort tid og penger på nye kommersialiseringseksperimenter? La oss få en slutt på det!

La oss øke samarbeidet med ideelle organisasjoner. Kirkens Bymisjon og andre har tilført eldreomsorgen verdier og kvaliteter som kan spres til kommunale. La
415 oss ønske det velkomment og lage langsiktige samarbeidsavtaler som gir dem trygge rammer for drift - og som ikke måker velferdskroner over i profit. Det avgjørende for framtidens omsorg er at mange flere ønsker å jobbe der, at de

420 har utviklingsmuligheter i jobben, at de kan få fulle stillingsbrøker at vi får sykefraværet ned.

SV vil styrke lovverket for å sikre retten til heltid. Det er nødvendig å ta en ny omdreining for å sikre arbeidsbetingelsene for omsorgsarbeidere som gjør jobben hver eneste dag; Men det er ikke nok. Lokalt vil SV tillitsvalgte arbeide
425 for at det blir tilbud om hele stillinger og at de rareste små stillingsbrøker skal vekk. Vi vil jobbe for at det skal være mulig å ta fagbrev som helse- og omsorgsarbeidere på jobben. Vi vil investere i folk for å få god kvalitet. SV vil gi en lokal arbeidsgivergaranti.

430 Jeg har i tillegg en utfordring til oss og alle andre som skal diskutere eldreomsorg - nå og i valgkampen: Ikke svartmal! Det gjøres svært mye godt arbeid i eldreomsorgen hver dag. Vi skal ta tak i det som ikke fungerer. Men vi må ikke gjøre det sånn at vi skremmer ungdom bort fra meningsfylt arbeid. Da har vi tapt! De ansatte i helse- og omsorg skal vite at SV er deres beste allierte.

435 Regjeringa, SV og Audun har satt seg et mål!

Vi skal ruste opp barnevernet - lokalt og sentralt! De mest sårbare barna er ikke sterke lobbyister. De har ikke råd til å hyre First House for å fremme sin sak. De
440 er avhengige av oss - at vi ser dem, tar dem på alvor, gir dem hjelp raskt.

Alle dere som har ansvar i kommunene vet at antall barnevernssaker øker - men det er mangel på folk til å følge opp. Derfor har SV fått gjennomslag for en øremerket opptrapping av ansatte i det kommunale barnevernet. Nå er 240
445 øremerkede millioner fordelt til kommunene for å sikre 400 nye stillinger. Vi skal fortsette å holde trøkket oppe. Ansatte i barnevernet trenger mer kunnskap, vi trenger flere av dem, vi trenger flere fosterhjem vi trenger tidlig innsats. Sammen med årvåkne ansatte i barnehager og skoler - og et kompetent barnevern skal vi være tidligere på pletten med gode tiltak for barn og familier
450 som har det vanskelig. De trenger oss. Vi skal gjøre jobben. Vi er på god vei. Når denne stortingsperioden er over skal alle se at SV og Audun gjorde en forskjell for de barna som trenger oss mest!

Gjennom hele 80-tallet, 90-tallet og første delen av 2000 tallet har forskjellene i
455 Norge økt. Det er tunge krefter i en global markedsøkonomi som fordeler større deler av verdiene som skapes til dem som eier kapital - fra dem som utfører

arbeidet. Ikke minst derfor er det så viktig at vi har et rettferdig skattesystem, og at folk betaler skatt etter evne.

460

Slik var det ikke da jeg ble finansminister i 2005. Da hadde vi et skattesystem der de absolutt rikeste betalte lite i skatt - og mange milliardærer var 0-skatte ytere. Vi gjennomførte en skattereform som sikret likere beskatning mellom arbeid og kapital. Og vi gjorde store endringer i formueskatten.

465

Resultatet kan regjeringa, SV og jeg være stolte av. Fra 2008 har forskjellene blitt mindre - etter flere tiår der utviklinga har gått feil vei. I 2005 betalte de 0,1 pst rikeste menneskene i Norge rundt 10 prosent av inntekten sin i skatt - nå betaler de 40 pst! Fra 2005 til 2009 økte vi gjennomsnittsskatten for hver av de 100 rikeste med 3,2 millioner kroner i året. Og som seg hør og bør: nå har de rikeste den høyeste gjennomsnittsskatten.

470

For snart 6 år siden var det vanlige mennesker - ofte pensjonister med et nedbetalt hus og noen kroner i banken - som betalte det meste av formueskatten. Nå har 900.000 mennesker enten fått lavere formueskatt - eller slipper formueskatt helt. Vi har halvert antallet personer som betaler formueskatt. Samtidig har vi fjernet rabatter og tettet hull som gjorde at de rikeste ofte ikke betalte skatt. Dermed har formueskatten blitt et viktig virkemiddel for mer rettferdig fordeling.

480

Hvis høyrepartiene vinner neste valg vil forskjellene igjen øke og den rød-grønne regjeringsperioden noen interessante unntaksår - og ikke en klar trend i retning av mindre forskjeller.

485

Vi vet at et samfunn med mindre forskjeller mellom folk er et bedre samfunn for alle!

490

Hvorfor vil dere gi 60.000 kroner i skattelette til dem som tjener mer enn 3 mill. kr i året - mens de med vanlige inntekter får en 1000-lapp - spør jeg Erna. Jeg får mumling til svar.

Hvorfor vil dere gi 110.000 kroner i skattelette til dem som tjener mest - spør jeg Siv. Og får uklar kjefting tilbake.

495

Det skal de ikke få slippe unna med! La oss få høyrepolitikken fram i lyset så

velgerne ser at de har et viktig verdivalg foran seg - verdien av å fortsette kampen for mindre forskjeller - eller å øke forskjellene gjennom usosiale skattelettelser.

500 Velgerne skal vite at SV gjør en forskjell - og at deres stemme gjør en forskjell. Vi har tydelige politiske prosjekter. Det store flertallet blant folk er enige med oss!

Men SV må også fornye seg, utvikle ny politikk på egen kjøll hvis vi skal styrke egen oppslutning og mobilisere fram mot neste valg. La meg gi oss to
505 utfordringer:

SV har i perioder lykket med å mobilisere mange velgere på venstresida. Mange forhold spiller inn. Noen rår vi over sjøl - andre skyldes flaks og misnøye med andre partier.

510

La oss konsentrere oss om det vi rår over sjøl!

Vi må ha som ambisjon å utvikle radikal politikk på brede områder som vekker begeistring og engasjerer utover oss sjøl. Når vi oppfatter oss sjøl som korrektiv
515 til andre (les Arbeiderpartiet) mister vi fokus. Det har vi gjort i perioder i opposisjon. Jeg synes vi har gjort det for mye i posisjon.

Utfordring nr. 1:

520 Hvis vi skal vinne Lofoten, Vesterålen og Senja også neste gang må vi være bedre skodd på de alternative, miljøvennlige kompetansearbeidsplassene. Det dreier seg om å konkretisere og realisere en grønn, moderne næringspolitikk. Det handler om utvikling av arbeidsplasser knyttet til fornybar energi og miljøvennlig industri. Det dreier seg om å se mulighetene til næringsutvikling
525 knyttet til reiseliv og opplevelser som nasjonalparker og unike miljøverdier gir. Det dreier seg om utvikling av videreforedling av fisk og rein mat. Når vi er et korrektiv til andre - får vi ikke vist fram helheten i egen politikk som det er verd å mobilisere for.

530 Derfor skal vi gjennomføre et viktig grønt næringsprosjekt fram mot stortingsvalget. Vi er godt skodd. For vi har gode folk. I stortingsgruppa jobber Alf med næringspolitikk, Snorre med miljø og energipolitikk, Inga Marte med finanspolitikk og Heikki med regionalpolitikk. Jeg vil be dem lede arbeidet med å lage en konkret plan for framtidens arbeidsplasser. Fram mot 2013. Det skal bli

hele partiets prosjekt. I kontakt med breie miljøer - med folk som setter i gang bedrifter lokalt, med forskningsmiljøer, med de som ønsker å skape noe nytt - og gjerne noe de tjener penger på!

540 Jeg treffer mange næringslivsledere fra mindre bedrifter. De har ofte fagbrev og ikke nødvendigvis høyere utdanning. De sutrer nesten aldri om skatt. De er opptatt av å få kompetente folk som kan sitt fag og som står på. De er opptatt av ny utvikling!

545 Utfordring nr. 2:

Mange - ikke bare SVere - er engasjert i asyl- og flyktningpolitikken. De ønsker en mer solidarisk flyktningpolitikk hvor vi kan ta større hensyn til barn og finne bedre løsninger for papirløse. Men de ønsker ikke å lokke fortvilte mennesker til
550 Norge som ikke har noen utsikter til å kunne bli - mennesker som kanskje brukt hele familiens sparepenger og i tillegg satt seg i bunnløs gjeld for å komme hit.

Jeg tror mange mennesker tror at det ikke finnes noen grenser i SVs asyl og flyktningpolitikk. Derfor vegrer de seg for å stemme på oss. Det gjør det
555 vanskeligere å få gjennomslag for viktige endringer som mange er enige med oss i.

Vi må punktere mytene. Verken i opposisjon eller i posisjon har SV standpunkt vært at alle som ønsker det, skal få komme til Norge. Asylinstituttet er sårbart
560 for misbruk. Men det undergraves også hvis ingen står opp for dem som har krav på beskyttelse fra forfølgelse og tortur. SV står opp for dem! Vi må kommunisere begge deler.

Hvis vi blir tydeligere på dette, får vi mange flere i tale.

565

SV har gått i bresjen for mange viktige verdikamper som har ført til et romsligere samfunn med respekt for mangfold. Kamp mot rasisme og antisemittisme, kamp mot homohets og for den nye ekteskapsloven. Nå er de formelle stengslene ryddet av veien. Likevel må vi slåss for det moderne,
570 romslige, fargeblinde og flerkulturelle Norge.

I mer enn 20 år har FrP satt dagsorden for innvandringsdebatten. Det har dreid seg om å sette folk i bås og låse dem til grupper ut fra etnisitet. Det har dreid seg

575 om å regulere og "stille krav". Nå synes jeg vi skal glemme dem og bestemme oss
for at vi er inne i en ny epoke. Glem hele FrP:

Alle vi som hadde privilegiet å komme etter døråpnerne og pådriverne i
kvinnekampen slapp å bevise at kvinner måtte være dobbelt så gode som menn
580 for å bli tatt på alvor og vurdert som personer - ikke bare kjønn. Jeg har hatt det
privilegiet. I voksen alder har jeg aldri møtt den holdningen at det var merkelig
at jeg klarte noe - selv om jeg var kvinne. Da jeg ble Norges første kvinnelige
finansminister - ble ikke det noen stor sak i Norge. Det var rarere at jeg var fra
SV! Da vi jobbet natt og dag med tiltak for bankene og motkonjunkturtiltak -
585 og har lyktes med å ha Europas laveste arbeidsløshet, var det ingen som sa: så
fint at du klarte det - selv om du er kvinne!

Kan vi ikke nå si at vi har kommet dit i det flerkulturelle Norge? Så dere den
norske grand prix vinneren Stella Mwangi på Skavlan for en stund siden. En
590 varaordfører fra Høyre hadde lirt av seg en lite flatterende kommentar til at hun
vant. Stella ble spurt om hvordan hun reagerte på rasisme. Hun ville heller
snakke om noe annet.

Mitt ønske er at vi skal komme dit: at alle blir vurdert som personer. At vi slår
595 ned på homofobier i alle miljøer - også alle religiøse miljøer: kristne og
muslimske. At vi slår ned på rasisme i alle varianter, på boligmarkedet og i
arbeidsmarkedet. Mitt ønske er at SV skal bli partiet for de unge av alle
opprinnelser og legninger som vil forme frigjøringspolitikken for framtida: der
alle får være den de er - uansett!

600

Kjære landsmøte!

SV har en stor jobb å gjøre - og et stort ansvar. Vi skal gjennomføre viktige
prosjekter i denne stortingsperioden som begeistrer radikale velgere. Vi skal
bidra til at regjeringa som fellesskap lykkes i å mobilisere et flertall av velgerne
605 også ved neste valg. Vi skal være gjenkjennelige i kommunevalgkampen.
Velgerne trenger SVere i alle kommunestyrer. Radikale velgere kan i
kommunevalget også gi en beskjed inn i rikspolitikken - framgang for SV vil gi
tydelig beskjed om en klarere rød og grønn kurs. Vi skal fornye oss fram mot
neste valg i kontakt med velgerne. Vi skal holde høyreekspérimentene unna
610 unge og gamle. Vi skal vinne Lofoten, Vesterålen og Senja på nytt. Vi skal
fortsette kampen mot forskjells-Norge. Dette landsmøtet vil vise et SV med
kampvilje og selvtillit som radikale velgere trenger!

Kilde

www.sv.no

615

Emner

Landsmøtetale, Partipolitikk, SV, Valg

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/rod-gronn-offensiv-svs-ansvar>

620

625

630

635

640

645

650